

PROFILIS

Lietuvos inžinierius, sukūręs beveik tobulą garso sistemą

Prabangi ir ypač kokybiška garso atkūrimo sistema „Nida Mk1“ įkūnija dviejų žmonių daugiau nei keturiasdešimt metų patirtį inžinerijos srityje ir didžiulę pagarbą muzikai. Pažvelkime, kokios šio lietuviško gaminio perspektyvos bei kas yra jos kūrėjai.

Andrius Jovaiša

Gruodžio mėnesį Lietuvos inovacijų centras jau aštuntą kartą teiks Lietuvos inovacijų prizą, skirtą aukštųjų technologijų, tradicinės pramonės bei paslaugų įmonėms, pristatančioms rinkai naujus

produktus ir paslaugas. Šiame konkurse dalyvauja ne tik stambiaus verslo atstovai, bet ir naujos įmonės, dar tik siekiančios įsitvirtinti rinkoje su naujomis idėjomis bei produktais.

ASMENINIO ARCHIVO NUOTRA

Šiais metais paraišką dalyvauti konkurse pateikė ir bendrovė „Litexpress“, sukūrusi pirmą aukštos klasės lietuvišką garso atkūrimo sistemą „Nida Mk1“. Ją sudaro dvi originalaus dizaino kolonėlės bei aktyvinis dažnių atskyrimo filtras (angl. *crossover*), padedantis kolonėlėms kuo tiksliau atkurti viso žmogaus ausiai girdimo diapazono garsus, – komplekto kaina prasideda nuo 70 tūkst. eurų. Turtingam melomanui, pasiryžusiam įsigyti šią sistemą, prireiks dar dviejų stiprintuvų bei jungiamųjų laidų, tad galutinė kaina gali viršyti ir 110 tūkst. eurų.

„Nida Mk1“ – labai kokybiškas lietuviškas gaminy, pretenduojantis į prabangos prekių segmentą, kuriame keliasdešimties tūkstančių eurų kaina nėra neįprasta. Jei šią garso atkūrimo sistemą pavyktų „išsukti“, šalia lazerių ir biotechnologijų Lietuvos vardą garsintų ir „High End“ garso sistemos. Tad „Veidas“ pabandė išsiaiškinti, kuo išsiskiria ši lietuviška garso atkūrimo sistema, kokios perspektyvos piešiamos šiam tik išskirtiniams klientams skirtam gaminiui, kas yra genialieji „Nida Mk1“ kūrėjai – Česlovas Paplauskas ir Alexas Martinovas.

Kam skirta „Nida Mk1“?

„Pati sistema labai gera, panaudoti geriausi sprendimai ir labai geri komponentai (garsiaakalbiai, „krossoveris“, medinės dalys), o tai šią sistemą daro konkurencingą su analogiškais užsienio gamintojų sistemomis“, – pasakoja „Nida“ išbandęs Arvydas Skernevičius, fizikas, garso inžinierius bei verslininkas, vadovaujantis muzikos salonų „Tamsta“ tinklui ir muzikos klubui „Tamsta“.

Tai ne tik subjektyvus įvertinimas – A.Skernevičius pats atliko akustinius „Nidos Mk1“ tyrimus ir pripažįsta, kad sistemos garso atkūrimo kokybė puiki, galinti patenkinti ne tik turtingų melomanų, bet ir įrašų studijose dirbančių profesionalų.

A.Skernevičiui pritaria ir radijo inžinierius Julius Ustinavičius, kuruojantis garso entuziastus vienijančią interneto svetainę „Audio.ring.lt“. Pasak jo, tai preciziškai sukonstruotas ir suderintas muzikos atkūrimo įrenginys.

Gerų žodžių apie „Nidos“ garso atkūrimo sistemos kokybę negaili ir radijo laidų apie džiazą vedėjas, Vilniaus dailės akademijos docentas Kazimieras Gudonis: „Mano „stažas“ šioje srityje jau 40 metų, todėl atsakingai galiu pareikšti, kad tiek akustinė, tiek atlikimo „Nidos“ kokybė nepriekaištinga. Be to, aš mačiau šią sistemą dar nesurinktą – net ir viduje montuojamiems elementams skiriamas didelis dėmesys.“

Tiesa, visi pašnekovai pripažįsta, kad šios garso atkūrimo sistemos kaina nėra prieinama vidutiniam Lietuvos ar net ir Vakarų vartotojui. „Bet kai paskaičiuoji,

*Ilgametis
Č.Paplauskas
draugas ir
partneris
A.Martinovas
„Nida Mk1“
sistamai sukūrė
labai svarbų
elementą –
aktyvinį dažnių
atskyrimo filtrą*

Tačiau apie viską nuo pradžių.

Inžinieriaus pašaukimą Česlovas pajuto dar paauglystėje. Baigęs aštuonmetę mokyklą jis įstojo į Šiaulių Karolio Didžiojo politechnikumą (dabartinę Šiaulių valstybinę kolegiją) mokytis radijo aparatūros gamybos ir konstravimo, tad jau būdamas šešiolikmetis sukonstravo savo pirmąją lempinę stereosistemą.

1969-aisiais Č.Paplauskas įstojo į Kauno politechnikos institutą (dabartinį KTU), Radioelektronikos fakultetą, kurį pabaigė ypač gerais pažymiais. „Raudonas diplomas man suteikė teisę pačiam pasirinkti darbovietę ir nereikėjo dirbti „pagal paskyrimą“, – prisimena pašnekovas.

Vėliau jaunas inžinierius pradėjo dirbti Kauno radijo gamyklos „Banga“ eksperimentinio konstravimo biure, kuriame buvo konstruojamos televizinės sistemos, skirtos karinei teknikai. Tad dirbdamas tokiam „slaptame“ skyriuje jaunas specialistas Česlovas galėjo pasinaudoti darbo pranašumais – komandiruotėmis į vedančiuosius SSRS projektavimo institutus, gausne informacija, gaunama iš Vakarų, ir pačiais kokybiškiausiais radijo komponentais.

Po keleto metų Č.Paplauskas ėmėsi dirbti su kompiuterinėmis projektavimo sistemomis, susidomėjo tuomet Vakaruose vykstančiu kompiuterizacijos proveržiu, kai JAV buvo pradėta masinė IBM asmeninių kompiuterių gamyba. „Man teko garbė ir pareiga iš Maskvos į Lietuvą parvežti pirmąjį IBM klasės kompiuterį su IBM-286A procesoriumi. Taip pat susivienijimo „Banga“ konstravimo biure kūrėme pirmą Lietuvai vidinį tinklą, kurį sudarė daugiau šimtas kompiuterių. Tai buvo antras pagal dydį tinklas visoje Sovietų Sąjungoje“, – prisimena pašnekovas.

Kuomet institutas, kuriame dirbo Č.Paplauskas, iš JAV firmos „InterConcepts Inc.“ (ICI) įsigijo kompiuterinės įrangos, inžinierius pradėjo dirbti šios firmos atstovu Lietuvoje. „Dabar sunku įsivaizduoti, tačiau prie mano nepilnų 200 rublių algos ICI man per mėnesį mokėdavo dar 300 dolerių! Priminsiu, kad šeimą tuomet būdavo galima išlaikyti už šimtą dolerių, o aš dar vakarais remontuodavau visokius ▶

kitaip ir negali būti: sudėjus brangiausių produktus ir daug rankų darbo, pigiai neišeina“, – sako A.Skernevičius.

Iš tiesų, elitinių prabangos prekių – jachtų, lėktuvų ir garso sistemų zonoje „Nidos“ kaina nėra itin išsiskirianti, juolab kad brangiausios Vakaruose gaminamos tokios sistemos kainuoja ir po kelis šimtus tūkstančių eurų. „Panašių sistemų per metus gamintojai parduoda vidutiniškai po dešimt–dvidešimt vienetų, ir manau, kad net Lietuvoje yra potencialių „Nidos“ pirkėjų“, – priduria K.Gudonis.

„Nida Mk1“ sukurta, pagaminta ir dabar lieka vadybos ir rinkodaros klausimas, kuris ne mažiau svarbus nei pats produktas. „Pagrindinė mano sistemos rinka bus JAV, kaip tik dabar vyksta derybos su vienu Amerikos distributoriumi. Taip pat rinką matau ir sparčiai besivystančiose Tolimųjų Rytų valstybėse bei turtingesnėse Europos šalyse“, – apie savo gaminio perspektyvas prabyla Č.Paplauskas.

Beje, keliose specializuotose užsienio svetainėse jau pasirodė pirmosios „Nida Mk1“ apžvalgos, nors pati komercinė sistemos versija baigta tik šiemet, be to, kai kurios dalys vis dar tobulinamos.

Ponas Česlovas pripažįsta, kad dabar svarbiausia – pademonstruoti sistemą galimiems pirkėjams. Tar-

kime, dalyvavimas vienoje didžiausių parodų Las Vegase – labai reikalingas, bet Lietuvos inžinieriui sunkiai įvykdomas uždavinys. „Vien parodos kambarys kelioms dienoms kainuoja apie 20 tūkst. dolerių! Taip pat reikalinga reklama žurnaluose ir ekspertų apžvalgos. Sunkią ir gremėzdišką sistemą reikia išsiųsti, sumokėti už darbą ir... pusmetį laukti apžvalgininko atsiliepimo“, – apie garso atkūrimo sistemų rinkodaros subtilybes pasakoja Č.Paplauskas.

Pasak A.Skernevičiaus, šis gabus ir patyręs inžinierius turi viską, kad sukurtų gerą produktą: galvą, išsilavinimą, ausis ir gerą ranką, tad lieka palinkėti, kad jam pasisektų surasti ir gerą vadybininką.

Inžinierius, turintis verslininko pašaukimą

Garso atkūrimo sistemą „Nida“ gamina bendrovė „CP Audio Projects“, priklausanti Č.Paplauskui, kuris turi ir kitą verslą – nuo 1992-ųjų veikiančią įmonę „Litexpress“, užsiimančią kompiuterių aptarnavimu. Pasirodo, šis žmogus buvo vienas pirmųjų lietuvių, susidūrusių su vakarietišku verslu ir pradėjusių savo privačią veiklą.

leškote savo šventei didžėjaus, kokybiškos garso aparatūros ar tiesiog renginio vedėjo paslaugų? O gal visko viename? **Susisieki su mumis ir mes rasime Jums geriausią variantą. Aptarnaujame nuo gimtadienio iki jubiliejaus, nuo vestuvių iki krikštynų. Patikėkite savo šventės linksmybes mums. Dirbame visoje LIETUVOJE.**

- AUDIO – VIDEO KLIPAI
- DJ PASLAUGOS
- RENGINIŲ VEDĖJAI
- FOTOGRAFO PASLAUGOS
- GARSO – ŠVIESOS APARATŪROS NUOMA
- ASMENINIŲ ŠVENČIŲ ORGANIZAVIMAS
- PYPTONŲ GAMYBA TELEFONUI

RENGINIŲ
Linija

www.renginiulinija.lt

► magnetofonus...“ – prisiminimais dalijasi pašnekovas.

Tačiau sėkmė tuo nesibaigė – po vienos komandiruotės į Budapeštą ir pažinties su tenykščiu kurjerių bendrove „DHL Worldwide Express“ atstovu jam buvo pasiūlyta įsteigti atstovybę Lietuvoje ir jai vadovauti. „Kazkas tuo metu atidarė privačią šašlykinę, o aš neatsisakiau dirbti su užsienio kapitalo įmonėmis. Todėl sukaupiau šiek tiek pinigų ir ne tik pasistačiau namą, bet ir nusipirkau brangius matavimo prietaisus bei komponentų garso atkūrimo sistemoms konstruoti“, – prisimena pašnekovas.

Muzika įaugusi į kraują

Nuo pat jaunų dienų Č.Paplauskas aistra buvo muzika: būdamas studentas jis buvo muzikinio klubo „Smūtkeliai“ viceprezidentas – šis klubas Radioelektronikos fakulteto fojė skelbdavo žurnalo „New Musical Express“ popmuzikos kūrinių dvidešimtuką, transliuojamą „Radio Luxembourg“. Taip pat „Smūtkeliai“ pirmieji Lietuvoje ir visoje Sovietų Sąjungoje pradėjo rengti diskotekas, kuriose įrašai buvo grojami iš plokštelių. Vėliau Č.Paplauskas kartu su „Smūtkelių“ kolega Antanu Stancevičiumi įkūrė roko grupę „Nuogi ant slenkščio“, prie kurios prisidėjo ir daugiau muzikantų. Nors pašnekovas šios veiklos nesureikšmina, vis dėlto to meto muzikos mėgėjų susibūrimai buvo labai svarbūs už geležinės uždangos gyvenančiam jaunimui.

„Namie muzikos buvo daug. Atmintyje įstrigo sekmadieniai. Pusryčiams tėvas tobulai ruošdavo tik du dalykus – blynus ir minkštai virtus kiaušinius. Taigi sekmadieniais tėvas darydavo pusryčius ir tuo metu namuose skambėdavo muzika, kurią jis parinkdavo pagal nuotaiką“, – prisimena vyresnysis sūnus Agnius Paplauskas.

ASIMENIO ARCHIVO NUOTR.

Č.Paplauskas tvirtai įsitikinęs, kad garso atkūrimas yra tik mokslas, todėl kiekvienos sistemos kokybę galima išmatuoti specialiais prietaisais

Abu vaikai visada gaudavo atlikti „šeimai naudingo darbo“, tad grįžę po pamokų ir tvarkydami namus jie visu garsu klausydavosi „Pink Floyd“, „Yello“, Jeano Michelio Jarre'o ar Vladimiro Vysockio plokštelių. „Nepatikėsite, bet dešimtoje klasėje galėjau išdeklamuoti visų „pinkų“ albumų tekstus kaip eilėraščius“, – priduria A.Paplauskas.

Pasak sūnaus, Č.Paplauskas kategoriškas ir kietas kaip nagas. Geroji šios savybės pusė pasireiškia nenuolaidžiumu inžinerijos srityje, kuriant savo produktus. Blogoji išryškėja kasdieniniame bendravime, todėl kartais tenka prisitaikyti prie jo nuomonės. „Dar jis ir labai taupus. Tačiau tai neliečia jo kūrinių – ten naudojami aukščiausio lygio komponentai ir medžiagos, nėra jokio nuolaidžiavimo“, – atskleidžia A.Paplauskas.

Partneriai visam gyvenimui

1985-aisiais darbo reikalais lankydamasis vienoje Maskvos tarptautinėje parodoje ponas Česlovas susipažino su Alexu Martinovu, kuris dirbo kompanijos ICI atstovu Sovietų Sąjungoje. Abu suartino bendra aistra garso atkūrimo sistemoms, tad pažintis išsirutuliojo iki draugystės, besitęsiančios iki šiol, – „Nidos“ sistema yra šių dviejų gabių inžinierių bei melomanų kūrinys. „Progai pasitaikius lėkdavau į komandiruotes Maskvon, apsisistodavau pas Martinovus, ir mudu tyrinėdavome anuomet pačius tobuliausius garso atkūrimo įrenginius“, – prisimena Č.Paplauskas.

Prasidėjus „perestroikai“ A.Martinovas iš Maskvos išvyko gyventi į JAV – ten atsivėrė kelias ir Č.Paplauskui. „Būtent iš JAV parsigabenau pirmąją savo profesionalią garso atkūrimo sistemą „Altec Lansing Model-19“, kurią vėliau perdariau į aktyvinę ir ją džiaugiausi iki tol, kol savo šešiasdešimtmečiui pasigaminau „Nidą“, – pasakoja pašnekovas.

Kartu su A.Martinovu jie trejus metus dirbo ieškodami geriausių sprendimų – beveik 100-metė abiejų gabių inžinierių patirtis leido sukurti „Nidą Mk1“.

Č.Paplauskas yra inžinierius iki kaulų smegenų – sau kuria ne tik garso sistemas, bet ir baldus, taip pat yra įsirengęs specialų kambarį, skirtą muzikai klausytis bei dirbti. Sūnus prisimena, jog tėvas visada buvo apsėstas idealaus garso atkūrimo idėjos, todėl jo nestebina, kad atėjo laikas, kai kitų gamintojų aparatūros jam nebepakako ir sukūrė savo garso atkūrimo sistemą.

Tad belieka palinkėti, kad „Nida Mk1“ kuo greičiau rastų savo klientų ir Lietuvą garsintų ne tik lazeriai ar biotechnologijos, bet ir prabangios garso atkūrimo sistemos. ■

ASIMENIO ARCHIVO NUOTR.

Jei muzikos klausymosi kambarys nebus tinkamai parengtas, net ir iš brangiausios garso atkūrimo sistemos sklindanti muzika skambės prastai